

Svatý týden, I.

První den v týdnu jsme se sešli k lámání chleba. Pavel mluvil k bratřím, protože chtěl příští den odjet, a protáhl řeč až do půlnoci. V horní místnosti, kde jsme byli pohromadě, hořelo mnoho lamp. Jeden mladík – jmenoval se Eutychos – seděl na okně, a poněvadž Pavel mluvil už dlouho, upadl do hlubokého spánku a ve spánku spadl z třetího poschodí. Když ho zdvihli, byl už mrtev. Pavel sešel dolů, sklonil se až nad něj, vzal ho do náručí a řekl: „Uklidněte se. Ještě je v něm život.“ Potom zase šel nahoru, lámal chléb a pojedl. Mluvil ještě dlouho až do svítání a pak odešel. (Sk 20, 7–11)

V jednom z troadských domů se sešla skupina křesťanů, aby společně „lámali chléb“. Pavel vyprávěl o svých cestách, prokládal to evangeliem i spisy proroků. Možná mluvil zajímavě, ale mladého Eutycha to až k smrti nudilo. I to očividně patří k bohoslužbám prvních křesťanských komunit.

1. PŘÍPRAVA A KLÍČOVÉ POJMY

„O čem to mluvíte, že jste tak smutní?“ „Jdeš z Jeruzaléma a nevíš, co se tam teď o svátcích stalo?“ „Cožpak jsi nic neslyšel o Ježíši z Nazaretu? O tom prorokovi, který tak mocně kázal a dělal zázraky? Bůh stál při něm a lidé ho měli v úctě.“ (Sk 24, 17–19)

O čem rozmlouváte v těchto dnech vy? Co prožíváte?

S čím přicházíte k dnešní bohoslužbě?

Jaký pokrok jste v minulém týdnu udělali v přípravě na Velikonoce?

Víte o někom, kdo neví jak bude prožívat Svátý týden?

Čím místní křesťané svědčí o své *pokorné přítomnosti ve městě?* ^{Zach 9, 9}

Klíčové slovo **hosana** vyjadřuje obyčejnou prosbu ve smyslu „zachraň!“, „pomoz!“ (srov. Žl 118, 25: *Ach, prosím, Hospodine, pomoz!*; 2 Král 6, 26: *žena [úspěšně volala]: Pomoz, můj pane a králi.*) V Ježíšově době už *hosana* přebírá funkci liturgického zvolání při bohoslužbách nebo představuje ustálenou formuli pro vyjádření úcty před autoritou.

Ježíšův průvod Jeruzalémem je předobrazem liturgického průvodu s **evangeliářem**.

Volání jásajícího davu je liturgickým zpěvem Žl 118, 25–26: „Ach, prosím, *Hospodine, pomoz!* Ach, prosím, Hospodine, dopřej úspěch! *Požehnaný, jenž přichází ve jménu Hospodinově!* Žehnáme vám z Hospodinova domu.“ V kombinaci s veršem proroka Izaiáše 6,3 tvoří jeden z nejstarších křesťanských bohoslužebných zpěvů **Svatý, svatý, svatý**.

2. MODLITBA

Předsedající začne bohoslužbu znamením kříže:

Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého.

Pokorný Ježíši,

stojíme na prahu Svatého týdne.

Připomínáme si tvůj slavný vjezd do Jeruzaléma.

Jsme jeho součástí a přidáváme se ke zpěvu: *Hosana synu Davidu*.

Jsi král a žádný panovník není spravedlivější a soucitnější než ty.

Přes to všechno jsi odložil svoji slávu a moc, stal ses člověkem a byl jsi nám podobný ve všem, kromě hříchu.

Když dnes voláme své *Hosana*,

máme stále na paměti události, které budou následovat.

Prosíme tě, Pane, povzbuzuj nás, abychom byli věrní ve slovech i skutcích, abychom milovali malé i chudé, nemocné i hříšné a nebyli lhotejní k žádné lidské nouzi.

Ty žiješ a kraluješ na věky věků.

3. VJEZD DO JERUZALÉMA

„Jak jste nechápaví a váhaví uvěřit tomu všemu, co mluvili proroci!“ Potom začal od Mojžíše, probral dále všechny proroky a vykládal jim, co se ve všech částech Písma na něj vztahuje. (Sk 24, 25.27)

Ježíšova životní pouť do Jeruzaléma na svátky se dovršuje (Mk 8, 27 – 10, 52). Třikrát s učedníky mluvil o blížící se smrti a vzkříšení, ale nijak zvlášť je to nezaujalo. Spíš byli zakřiknutí z toho, že v ohlašovaném Království s nimi Ježíš nepočítá na ministerských postech (Mk 10, 28–45). Snad je sváteční atmosféra svatého města změnil. Už z dálky je slyšet jak lidé prozpěvují radostné žalmy a vítají poutníky ze všech koutů země.

Úryvek z evangelia podle Marka.

11, 1–11 (BOG+jäg)

Ježíš vstoupil do Jeruzaléma: 11, 1–11

E Když se blížili k Jeruzalému, k Betfage a Betánii u Olivové hory, poslal Ježíš dva ze svých učedníků napřed a řekl jim:

J „Jděte do té vesnice, která je před vámi, a hned, jak do ní vejdete, naleznete přivázané oslátko, na kterém ještě neseděl žádný člověk. Odvažte ho a přiveďte. A kdyby se vás někdo zeptal: Co to děláte?, řekněte: Pán ho potřebuje a hned ho sem zase pošle nazpátek.“

E Učedníci odešli a našli oslátko uvázané u dveří venku na rozcestí a odvázáli ho. Někteří z těch, kteří tam stáli, se jich ptali:

L „Co to děláte, že to oslátko odvážete?“

E Odpověděli jim tak, jak to řekl Ježíš, a oni je nechali. Přivedli oslátko k Ježíšovi, přehodili přes ně své pláště a on se na ně posadil. Mnoho lidí prostíralo na cestu pláště, jiní zase větvičky, které nařezali na polích. Ti, kdo šli před ním i za ním, volali:

L „*Hosana! Požehnaný, který přichází ve jménu Páně!*“ ^{*Žl 118, 25.26*} Požehnané království našeho otce Davida, které přichází! Hosana na výsostech!“

E Ježíš vešel do Jeruzaléma, do Chrámu. Rozhlédl se po všem, a protože už bylo pozdě večer, odešel s Dvanácti do Betánie.

– Slyšeli jsme slovo Boží.

Průvod a hosana

Kdo je schopen průvodu, nechť ho provádí. Kdo zůstane u stolu, nechť křičí z plna plic a mává čímkoli, co má po ruce. Hlavně to musí být spontánní, radostné a bezprostřední.

Také my přivítáme Ježíše, Potomka krále Davida,

Toho, který vstupuje do našich měst ve jménu Pána, našeho Boha,

Krále Izraele a Krále všech národů.
Vzývejme a oslavujme Krista, našeho Pána.

Parafráze žalmu 24:

Společná odpověď: Hosana na výsostech.

komu patří země se vším, co je na ní?
patří Hospodinu, svému stvořiteli. *Odp.*

to on zde vymezil pevninu a moře
ustanovil zákony, jež navždy platí *Odp.*

kdo může být v Hospodinově blízkosti?
ten, kdo se v mysli nezabývá žádnou lstí *Odp.*

kdo má čistou duši, kdo má srdce ryzí
kdo ve všem raději hledá vůli Boží *Odp.*

nuže, otvírejte brány svého srdce
ať může vejít onen věčný, slavný král *Odp.*

ptáte se, kdo to je, ten věčný, slavný král?
Hospodin zástupů, on navěky vládne *Odp.*

Zvolání ke Kristu:

Společná odpověď: Hosana synu Davidovu!

Ježíši, Pravé světlo:
Ty projasňuješ každou temnotu
a přinášíš naději v obtížných časech. *Odp.*

Ježíši, Kníže pokoje:
Ty nás učíš soucitu a nestrannosti, citlivosti a vstřícnosti. *Odp.*

Ježíši, Rabbuni, Učíteli:

**Dáváš nám příklad jak doprovázet druhé,
přicházíš s pomocnou radou a vedeš k samostatnosti.** *Odp.*

Ježíši, Lékaři duše i těla:

**Pečuješ o nemocné s trpělivostí a milosrdenstvím,
projevuješ lásku a hojíš rány.** *Odp.*

Ježíši, Velikonoční oběti:

Přijímáš smrt, abychom my vstali k novém životu. *Odp.*

Parafráze žalmu 47:

Společná odpověď: Hosana, buď požehnán.

**ať celá země tleská radostí
lidé všech národů, chvalte Boha** *Odp.*

**on mocně kraluje vždy a všude
vybral si vás, abyste s ním vládli** *Odp.*

**Hospodin je nade vše vyvýšen
tak svůj hláhol pořádně zesilte** *Odp.*

**hrajte a pějte jako o život
zvučně oslavujte svého Krále** *Odp.*

Galilejští poutníci po dlouhé cestě vstoupili do Jeruzaléma a konečně si mohli odpočinout. Od Césareje Filipovy (Mk 8, 27) v Golanských výšinách prošli téměř celou Zaslíbenou zemí. Nabrání sil bylo na místě. Vždyť je čekaly přípravy na osmidenní svátek *svobody* v nejposvátnějším městě světa. Už jen ta monumentálnost jeruzalémských staveb působila na užaslou skupinku galilejských rybářů „nadpozemsky“ (Mk 11, 11). Nocovat však budou za městem. Volné ubytování našli v nedaleké Betánii, jen přes kopec za Olivovou horou.

Na svátky bylo v chrámovém městě mnohonásobně víc lidí než obvykle. Posílené vojenské hlídky měly co dělat, aby uhlídaly pořádek mezi poutníky, i všechny ty provokatéry, samozvané revolucionáře, povzbuzovače „občanské neposlušnosti“. Atmosféra ve městě byla nábožensky i politicky napjatá. Lidem se honila hlavou kdejaká představa, ale i Ježíšovým společníkům bude trvat několik týdnů než pochopí smysl dnešních událostí (srov. Mk 16, 8). Pro tuto chvíli mají pocit, že jejich Učitel přijíždí do města jako nový Král ke své korunovaci

(srov. 2 Král 9, 13). Průvod „dvořanů“, radostný zpěv, jásající lid s mávátky, na zemi koberec z pláští... Ujme se Ježíš vlády? Udělá převrat? Vždyť ne jeden Galilejec se o to v minulosti pokusil (Sk 5, 37). Evangelista Marek se usmívá nad touhle parodií vojenské přehlídky a raději svým čtenářům připomíná dávného proroka Zachariáše (Zach 9, 9–10; 14, 4–5): od Olivové hory přijde Hospodin, jeho Pomazaný pojedje na mláděti osla. „A tehdy přijde Hospodin, můj Bůh, a všichni svatí s ním. V onen den nebude horko ani chladná tma... V onen den potečou z Jeruzaléma živé vody“ (Zach 14, 5c.6.8a).

Ježíšovo jednoduché prorocké gesto s oslíkem zůstalo napoprvé učedníky nepovšimnuto. Stále byli upnuti na politickou stránku věci. „Hosana! Požehnaný, kdo přichází ve jménu Páně“ (Žl 118, 25a.26a). Tehdy to byl radostný, bohoslužebný zpěv (tolik radosti najednou zazní v Markově vyprávění naposled). Až se později apoštolové rozejdou do celého světa a stanou se hlasateli Kristova evangelia možná jim tyto chvíle nechápanosti přijdou trapné. Ukáže se, jak byli na nastávající „velikonoční“ svátky absolutně nepřipraveni. Teprve po pár dnech se na Ježíšův život začnou dívat novým pohledem, přehodnotí své představy o Království, smyslu Ježíšovy veřejné činnosti a změny své životní priority. Nebudou vyprávět o politickém vítězství nad římskými okupanty a nevěřícími. Od těchto dnů budou mluvit o sváteční večeři, lehké vinné malátnosti, o samotě svého Učitele a o jeho smrti, i o nedělních rozpacích nad zprávami o setkání s Živým. Tehdy si konečně uvědomí další verše jejich jeruzalémské písně na uvítanou: „Neskončím v temnotě smrti! Budu žít a budu hlásat Hospodinova díla!“ (srov. Žl 118, 17).

4. ODPOVĚĚ PÍSMU

*„Zůstaň s námi, neboť se připozdívá a den se už nachýlil.“
Vešel tedy dovnitř, aby zůstal s nimi. (Lk 24, 29)*

Lidé volají „Přijíždí král!“ a on zatím na oslu galilejský poutník. O něco později vchází na prostranství jeruzalémského Chrámu, aby se kochal jeho výzdobou.^{Mk 11, 11} Panovník? Za pár dní se lidé budou jeho královskému majestátu vysmívat.^{Mk 15, 18} Nepochopen. Opuštěn. *Boží království je prostě jiné. Jiné než naše představy a očekávání. Ve křtu jsme přijali jeho jinakost za vlastní.*

Vyznejme víru, ve které jsme pokřtěni.

Apoštolské vyznání víry

Věřím v Boha, Otce všemohoucího,
Stvořitele nebe i země.

I v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho;
jenž se počal z Ducha Svatého,
narodil se z Marie Panny,
trpěl pod Ponciem Pilátem,
ukřížován umřel i pohřben jest;
sestoupil do pekel,
třetího dne vstal z mrtvých;
vstoupil na nebesa,
sedí po pravici Boha, Otce všemohoucího;
odtud přijde soudit živé i mrtvé.

Věřím v Ducha Svatého,
svatou církev obecnou,
společenství svatých,
odpuštění hříchů,
vzkříšení těla a život věčný.

Amen.

Modlitby věřících

Apoštol Pavel nás vybízí, abychom se ve shromáždění věřících obraceli k Bohu prosbami, přímluvami i díky.

Určitě ho máme i za co chválit. (srov. 1 Tim 2, 1-2; Zj 7, 12)

Doporučuji v návaznosti na slyšené Boží slovo ve společném rozhovoru zformulovat 2× chvály, 2× díky, 2× prosby a 2× přímluvy. Až se budou jednotlivá zvolání pronášet, jako odpověď lidu lze použít „**Přijď, Pane Ježíši!**“ (Zj 22, 20; poslední slova Písma).

ERC vybízí k modlitbám za nemocné a za lidi v karanténě, za ty, kdo jsou v první linii boje s epidemií, za zdravotníky, policisty, vojáky, hasiče a za všechny, kteří svou službou a nezištnou pomocí nesou riziko nákazy. Zároveň je vhodné vzpomenout na děti, studenty, aby měli v této době sebedisciplínu k učení a nacházeli inspiraci k vlastnímu rozvoji.

5. MODLITBA PÁNĚ

*„Což nám nehořelo srdce,
když k nám na cestě mluvil a odhaloval smysl Písma?“ (Lk 24, 32)*

Otče náš, jenž jsi na nebesích,
posvět se jméno tvé.
Přijď království tvé.
Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi.
Chléb náš vezdejší dej nám dnes.
A odpusť nám naše viny,
jako i my odpouštíme našim viníkům.
A neuveď nás v pokušení,
ale zbav nás od zlého.
(Neboť tvé je království i moc i sláva navěky.)
Amen.

6. DOBROŘEČENÍ

Apoštol Pavel nás povzbuzuje: (srov. Zj 1, 4–6; B21+jäg)

„Milost vám a pokoj od Toho, který je, který byl a který přichází, a od Božího Ducha před jeho trůnem, a od Ježíše Krista, který je věrný svědek, prvorozený z mrtvých a *vládce* králů země. Tomu, který nás učinil *králi* a kněžími svému Bohu a Otci – jemu buď sláva a moc na věky věků. Amen.“

Účastníci se žehnají znamením kříže:

V: Dej nám, Bože, své požehnání,
chraň nás všeho zlého a doveď nás do života věčného.

O: Amen.

V: Dobrořečme Pánu.

O: Bodu díky.

V ideálním světě by nyní následovala hostina, nebo alespoň drobné občerstvení.

Když byl s nimi u stolu, vzal chléb, pronesl nad ním požehnání, rozlámal ho a podával jim. Vtom se jim otevřely oči a poznali ho. (Lk 24, 30.31a)